

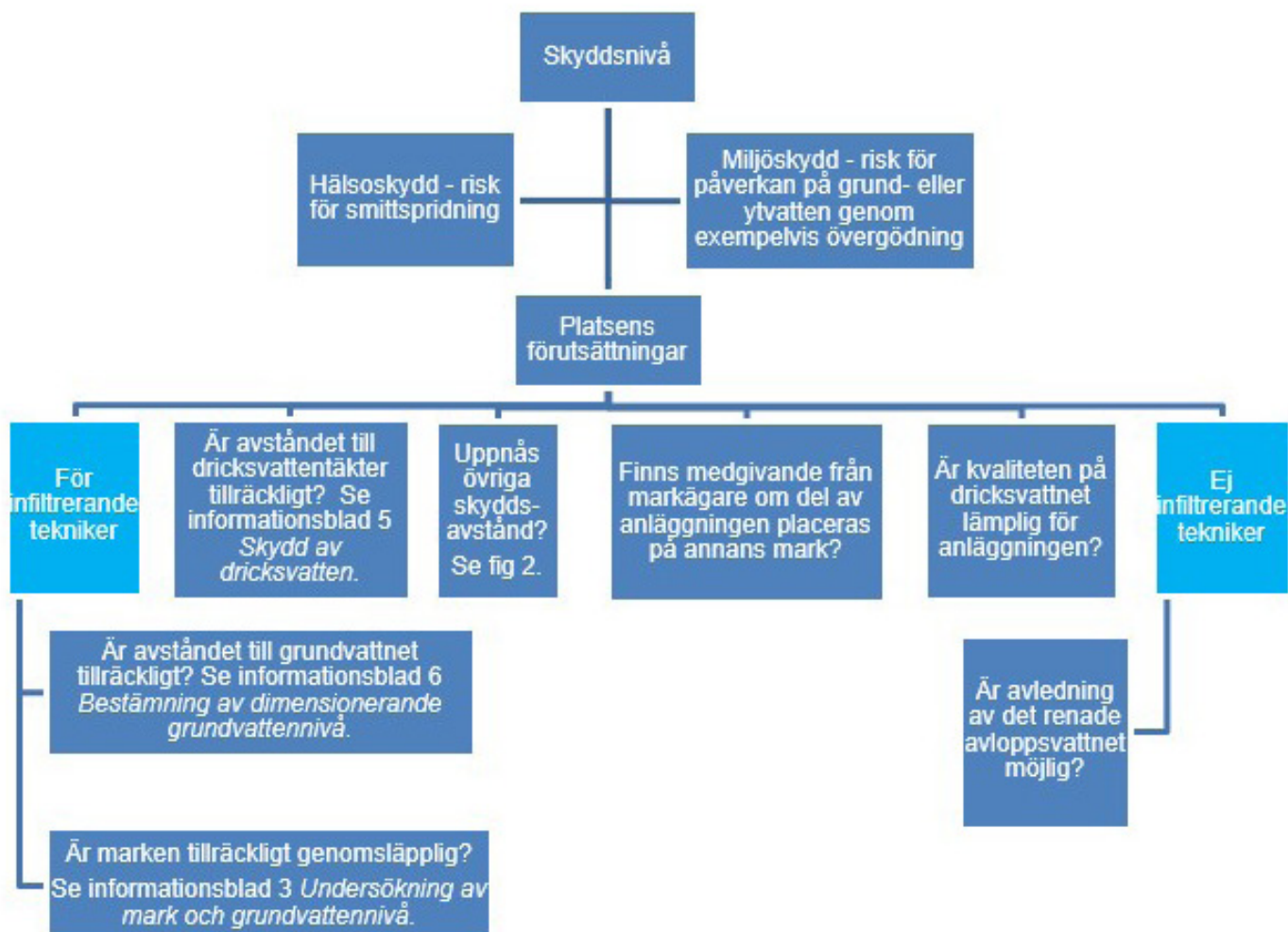
Planera ditt avlopp

Att anlägga en avloppsanläggning kräver tillstånd från eller anmälan till din kommun. En noggrann planering underlättar handläggningen och ger bra förutsättningar för en anläggning med lång livslängd och god funktion.

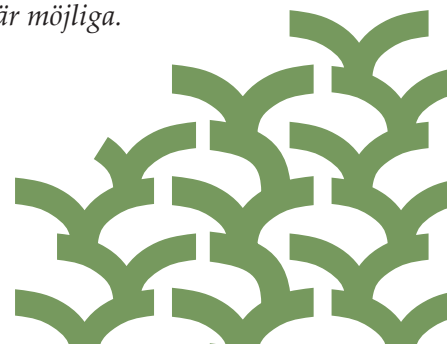
I detta informationsblad beskrivs de flesta av de faktorer som påverkar vilken typ av anläggning som är möjlig. Hur själva processen kring ansökan/anmälan går till beskrivs i informationsblad 1.

Vilken avloppsanläggning som fungerar och är tillåten på din fastighet beror på:

1. myndighetskrav för miljö- och hälsoskydd, till exempel skyddsnivå,
2. platsens förutsättningar,
3. dina önskemål

Figur 1. Skyddsnivå och platsens förutsättningar styr vilka avloppstekniker som är möjliga.

1. Myndighetskrav för miljö- och hälsoskydd

Kontakta oss på Stadsbyggnadsförvaltningen, avdelning miljö och bygg, för att få information om vilken skyddsnivå som kan bli aktuell på din fastighet. Hög belastning av övergödande ämnen på vattendrag i närheten kan vara ett skäl till att överväga hög skyddsnivå för miljöskydd.

På motsvarande sätt kan hög skyddsnivå för hälsoskydd vara aktuellt om det finns en badplats eller många enskilda vattentäkter i närheten. Vi gör en slutlig bedömning av skyddsnivå först när vi granskat alla underlag och undersökningar i ansökan.

Vilken anläggning som är möjlig beror på vilka krav som ställs. Konventionell infiltration och fosforavlastad markbädd bedöms generellt klara miljökraven för normal skyddsnivå vid rening av avloppsvatten från WC, bad, disk och tvätt. Övriga anläggningar bedöms i det enskilda fallet. VA-guidens marknadsöversikt ger en överblick över produkter för små avloppsanläggningar (se länk längst ned).

2. Platsens förutsättningar

Platsens förutsättningar styr vilken typ av anläggning som du kan välja, en del förutsättningar är juridiska medan andra är naturgivna.

Placera anläggningen på annans mark

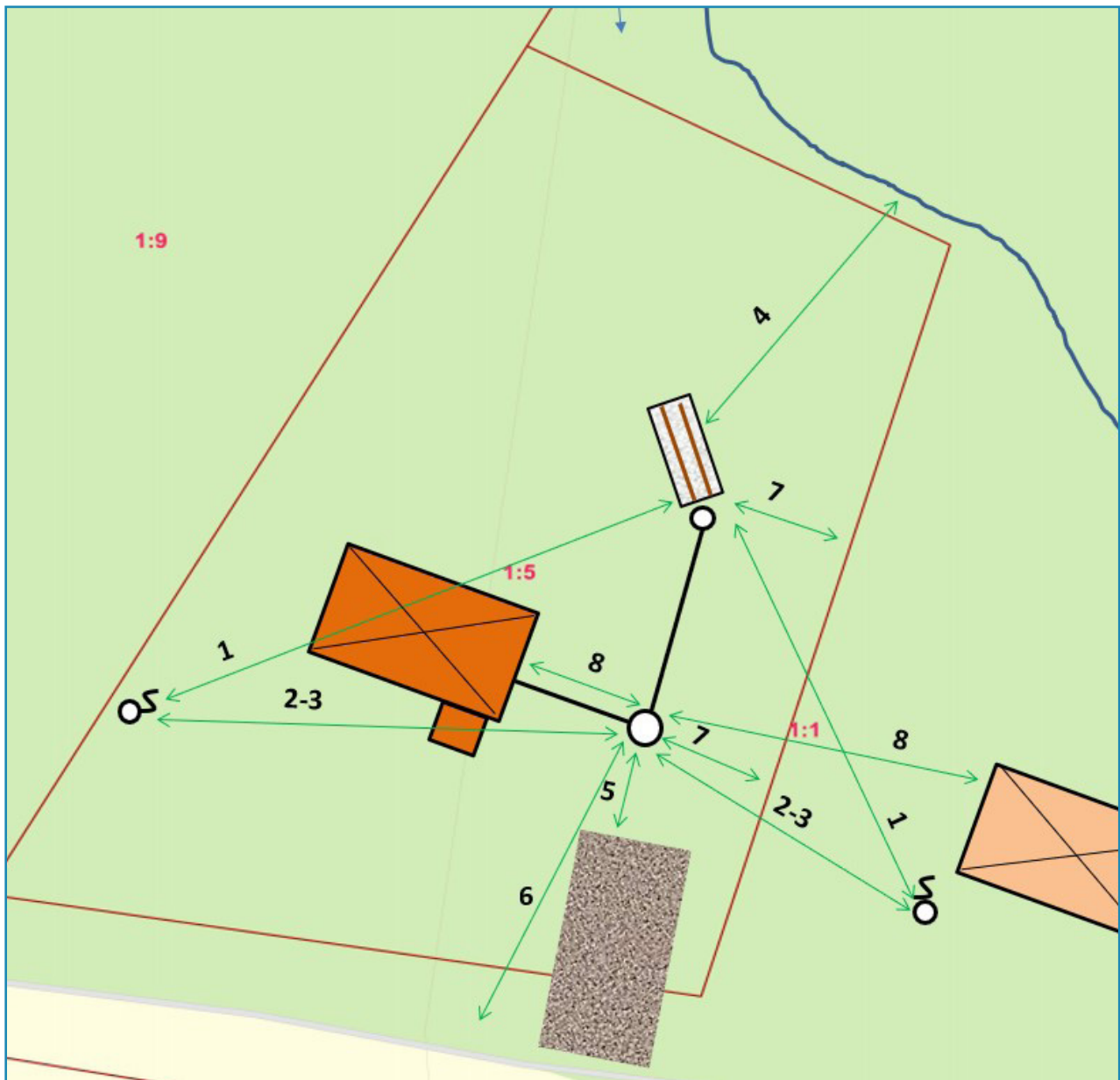
Om avloppsanläggningen (eller del av den) ska placeras på annans mark, så behöver du ett medgivande från markägaren. Det är fördelaktigt att ett servitut upprättas med den som äger marken. Med ett servitut finns en rätt till avloppsanläggningens placering oavsett vem som äger fastigheten där avloppsanläggningen ligger, eller vem som äger själva avloppsanläggningen. Läs mer på Lantmäteriets webbplats (se länk längst ned).

Avstånd som bör uppfyllas

Det finns flera horisontella skyddsavstånd att förhålla sig till, se figur 2. Viktigast är skyddsavstånd från avloppsanläggningen till dricksvattentäkter.

Vi rekommenderar följande skyddsavstånd:

1. Vattentäkt, minst 20 meter beroende på förutsättningarna. Se informationsblad 5; Skydd av dricksvatten
2. Täthetsprovade ledningar – vattentäkt, minst 10 meter
Ej täthetsprovade ledningar – vattentäkt minst 20 meter
3. Täthetsprovade avloppsprodukter förutom ledningar – vattentäkt minst 20 meter
4. Ytvatten och dike, minst 10 - 30 meter för infiltrerande anläggningar
5. Avståndet mellan uppställningsplats för slamtömningsfordon och den enhet som ska slamtömmas får som mest vara 10 meter. Nivåskillnad mellan anslutningen till slamtömningsfordonet och slamavskiljarens botten får inte vara mer än 6 meter. Fordonet behöver kunna vända. Kontakta Luleå Miljöresurs AB (Lumire) om du har frågor kring förutsättningar för slamtömning
6. Väg minst 5 meter
7. Fastighetsgräns minst 4 meter
8. Bostad/uteplats minst 10 meter
9. Energibrunn - minst 30 meter om avloppsanläggningen är nedströms energibrunnen

Figur 2. Horisontella skyddsavstånd

Avstånd till:

1. Vattentäkt
2. Täthetsprovade ledningar
3. Täthetsprovade produkter
4. Ytvatten och dike
5. Uppställningsplats för slamtömningsfordon
6. Väg
7. Fastighetsgräns
8. Bostad

Särskilda krav vid infiltration

Om avloppsanläggningen ska infiltrera avloppsvattnet, så behöver marken vara genomsläpplig och det vertikala skyddsavståndet till grundvattnet tillräckligt, minst 1 m. För att ta reda på om förutsättningarna är rätt behöver man gräva en provgrop, se informationsblad 3 Undersökning av mark och grundvattennivå och informationsblad 6 Bestämning av dimensionerande grundvattennivå. Dessutom måste horisontellt skyddsavstånd till dricksvattentäkter vara uppfyllda, se informationsblad 5 Skydd av dricksvatten. Mark med hög genomsläpplighet kräver längre skyddsavstånd. Tänk på att även höjdskillnader kan påverka skyddsavståndet.

Renat avloppsvatten ska ledas bort

Om avloppsvattnet inte ska/kan infiltreras, så behöver det avledas till exempelvis ett dike. Detta kan gälla till exempel minireningsverk eller fosforavlastad markbädd. För att avleda avloppsvatten till dike eller i ledning över annans mark behöver du ha medgivande från markägaren, väghållaren eller dikningsföretaget. Observera att även till utsläppspunkten av renat avloppsvatten behövs tillräckliga skyddsavstånd.

Dricksvattnets kvalitet har betydelse

Vissa typer av avloppsanläggningar kräver en viss kvalitet på dricksvattnet för att reningen ska fungera tillfredsställande. Kontrollera med leverantören av den avloppsanläggning du vill ha att den fungerar med den kemi som ditt dricksvatten har.

3. Dina önskemål

Alla avloppsanläggningar behöver underhållas och skötas. Omfattningen beror på typ av avloppsanläggning.

De flesta avloppsanläggningar behöver slamtömmas en gång per år. Tätare tömning innebär en högre kostnad, men kan vara avgörande för avloppsanläggningens funktion.

För vissa typer av avloppsanläggningar krävs också el, påfyllning av kemikalier och serviceavtal. Alla driftskostnader behöver tas med i beräkningen innan du bestämmer dig för vilken typ av avloppsanläggning du vill ha. I VA-guidens marknadsöversikt finns ungefärliga driftskostnader redovisade.

Läs mer

- Havs- och vattenmyndighetens hemsida: : <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/miljopaverkan/avlopp/information-till-fastighetsagare-om-sma-avlopp.html>
- VA-guidens sida för fastighetsägare: <https://avloppguiden.se>
- VA-guidens marknadsöversikt: <https://vaguiden.se/marknadsoversikt/>
- Lantmäteriets hemsida: <https://www.lantmateriet.se/sv/Fastigheter/Andra-fastighet/Tillgang-till-annans-mark/Servitut/#qry=servitut>